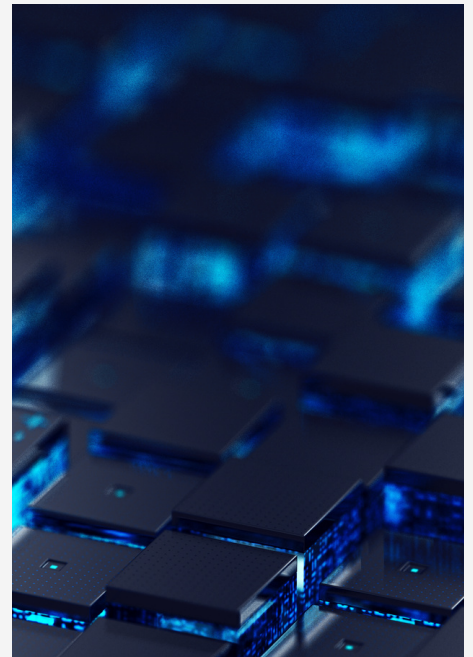

TRẦN HẢI LONG

MỘT SỐ CƠ CHẾ ƯU ĐÃI, HỖ TRỢ ĐỐI VỚI DOANH NGHIỆP HOẠT ĐỘNG TRONG LĨNH VỰC TRÍ TUỆ NHÂN TẠO

Ngày 10/12/2025, Quốc hội đã thông qua Luật Trí tuệ nhân tạo số 134/2025/QH15 (**Luật AI**), có hiệu lực thi hành kể từ ngày 01/03/2026. Việc ban hành Luật AI đánh dấu bước hoàn thiện quan trọng trong khuôn khổ pháp lý về công nghệ số tại Việt Nam, đưa Việt Nam trở thành một trong số ít quốc gia có khung pháp lý toàn diện về trí tuệ nhân tạo (**AI**). Luật AI điều chỉnh các hoạt động nghiên cứu, phát triển, cung cấp, triển khai và sử dụng hệ thống AI; quyền, nghĩa vụ của tổ chức, cá nhân có liên quan và quản lý nhà nước đối với hoạt động AI tại Việt Nam, ngoại trừ các hoạt động AI chỉ phục vụ cho mục đích quốc phòng, an ninh quốc gia và cơ yếu. Đáng chú ý, Luật AI không chỉ tập trung xây dựng cơ chế quản trị rủi ro, bảo đảm an toàn, minh bạch và trách nhiệm giải trình và tuân thủ trong quá trình phát triển và vận hành hệ thống AI, mà còn kiến tạo môi trường pháp lý thuận lợi nhằm thúc đẩy hoạt động nghiên cứu đầu tư, đổi mới sáng tạo và thương mại hóa các sản phẩm, dịch vụ AI. Trong Bản tin pháp luật số 02/2026, Văn phòng luật sư NHQuang&Cộng sự xin giới thiệu một số cơ chế, ưu đãi và hỗ trợ nổi bật mà các doanh nghiệp hoạt động trong lĩnh vực này có thể được hưởng.

Thứ nhất, doanh nghiệp khởi nghiệp sáng tạo, doanh nghiệp nhỏ và vừa:

- **Được hỗ trợ chi phí đánh giá sự phù hợp quy định tại Luật AI và cung cấp miễn phí hồ sơ mẫu, công cụ tự đánh giá, đào tạo và tư vấn.** Đối với các Hệ thống có thể gây thiệt hại đáng kể đến tính mạng, sức khỏe, quyền và lợi ích hợp pháp của tổ chức, cá nhân, lợi ích quốc gia, lợi ích công cộng, an ninh quốc gia (**Hệ thống trí tuệ nhân tạo có rủi ro cao**), Luật AI yêu cầu phải thực hiện đánh giá sự phù hợp theo quy định của Luật AI trước khi đưa vào sử dụng hoặc khi có sự thay đổi đáng kể trong quá trình sử dụng. Việc đánh giá sự phù hợp là việc xác
- **Được ưu tiên hỗ trợ từ Quỹ Phát triển trí tuệ nhân tạo quốc gia:** Luật AI quy định **Quỹ Phát triển trí tuệ nhân tạo quốc gia** là quỹ tài chính nhà nước ngoài ngân sách, do Chính phủ thành lập để huy động, điều phối và phân bổ nguồn lực thúc đẩy nghiên cứu, phát triển, ứng dụng và quản lý AI phục vụ phát triển kinh tế - xã hội, quốc phòng, an ninh và nâng cao năng lực cạnh tranh quốc gia. Quỹ này được ưu tiên sử dụng để đầu tư, tài trợ và hỗ trợ một số mục tiêu nhất định trong lĩnh vực AI, trong đó có bao gồm **phát triển doanh nghiệp AI**.
- **Hỗ trợ thông qua Phiếu hỗ trợ để sử dụng hạ tầng tính toán, dữ liệu dùng chung, mô hình ngôn ngữ lớn tiếng Việt và tiếng dân tộc thiểu số, nền tảng huấn luyện, kiểm thử và dịch vụ tư vấn kỹ thuật phục vụ nghiên cứu, phát triển và triển khai ứng dụng AI.** Hiện tại, Luật AI chưa quy định chi tiết về cơ chế hỗ trợ này. Tuy nhiên, theo Điều 44 Dự thảo Nghị định quy định chi tiết một số điều và biện pháp để tổ chức, hướng dẫn thi hành Luật AI (**Dự thảo Nghị định**) (được đăng tải công khai trên trang chủ của Bộ Tư Pháp), Phiếu hỗ trợ phát triển trí tuệ nhân tạo được xác định là “chứng từ điện tử ghi nhận hạn mức kinh phí hỗ trợ từ ngân sách nhà nước, quỹ tài chính nhà nước ngoài ngân sách và các nguồn hợp pháp khác, được cấp cho đối tượng đủ điều kiện để thanh toán các dịch vụ phục vụ nghiên cứu, phát triển, thử nghiệm và ứng dụng AI theo quy định tại Điều 44 Dự thảo”. Theo đó, cơ chế này được kỳ vọng sẽ giảm đáng kể gánh nặng chi phí ban đầu, cho phép doanh nghiệp tập trung nguồn lực vào phát triển thuật toán, tối ưu hóa mô hình và hoàn thiện sản phẩm AI.

Thứ hai, doanh nghiệp có năng lực nghiên cứu, phát triển và đổi mới sáng tạo trong lĩnh vực AI:

- Được ưu tiên tham gia nhiệm vụ trong chương trình khoa học, công nghệ và đổi mới sáng tạo quốc gia, nhiệm vụ phát triển công nghệ cao được ưu tiên đầu tư phát triển, công nghệ chiến lược và sản phẩm, dịch vụ công nghệ số trọng điểm;
- Được hỗ trợ phát triển công nghệ cốt lõi, mô hình

nền tảng, phần cứng và công nghệ huấn luyện hiệu năng cao theo định hướng phát triển năng lực AI quốc gia.

Đây là chính sách có ý nghĩa đặc biệt quan trọng, mở ra nhiều cơ hội tiếp cận nguồn lực, nhiệm vụ trọng điểm và hỗ trợ chuyên sâu cho các doanh nghiệp AI có năng lực, qua đó tạo điều kiện để doanh nghiệp mở rộng quy mô nghiên cứu – phát triển, nâng cao trình độ công nghệ, tham gia sâu vào các chương trình chiến lược quốc gia và từng bước khẳng định vị thế trong hệ sinh thái trí tuệ nhân tạo.

Thứ ba, doanh nghiệp tham gia thử nghiệm AI theo cơ chế thử nghiệm có kiểm soát (**Cơ chế Sandbox**) được hỗ trợ tư vấn kỹ thuật, đánh giá rủi ro, kiểm thử an toàn và kết nối với cơ sở thử nghiệm, kiểm định theo quy định của pháp luật. Theo Dự thảo Nghị định, Cơ chế Sandbox là môi trường pháp lý và kỹ thuật được giới hạn, cho phép tổ chức, cá nhân thử nghiệm hệ thống AI mới trong điều kiện thực tế dưới sự giám sát của cơ quan nhà nước có thẩm quyền theo quy định tại Điều 21 Luật AI và Điều 21 Luật Khoa học, công nghệ và đổi mới sáng tạo. Việc hỗ trợ này giúp doanh nghiệp giảm thiểu rủi ro pháp lý, hoàn thiện sản phẩm, hệ thống AI trong môi trường có kiểm soát và rút ngắn thời gian thương mại hóa, đồng thời bảo đảm tuân thủ ngay từ giai đoạn thử nghiệm.

Thứ tư, doanh nghiệp chia sẻ dữ liệu, mô hình, công cụ hoặc kết quả nghiên cứu phục vụ phát triển AI được hưởng ưu đãi hoặc hỗ trợ theo quy định của pháp luật, bảo đảm tuân thủ pháp luật về dữ liệu, bảo vệ dữ liệu cá nhân và sở hữu trí tuệ. Khoản 1 và khoản 2, Điều 38, Dự thảo Nghị định quy định các doanh nghiệp này được tham gia “**Cơ chế thí điểm hỗ trợ**” và được xem xét hỗ trợ dưới hình thức **phi tài chính**, bao gồm: **quyền sử dụng hạ tầng tính toán, hạ tầng lưu trữ, dịch vụ kỹ thuật hoặc hình thức hỗ trợ khác theo quy định của pháp luật**. Trong trường hợp tận dụng hiệu quả chính sách hỗ trợ này, doanh nghiệp có thể tối ưu chi phí đầu tư hạ tầng và nghiên cứu, mở rộng khả năng tiếp cận nguồn lực kỹ thuật chất lượng cao, tăng cường hợp tác trong hệ sinh thái AI, đồng thời đẩy nhanh tiến độ phát triển, hoàn thiện và thương mại hóa sản phẩm, dịch vụ AI.

Tóm lại, Luật AI đã thiết lập được một hệ thống cơ chế ưu đãi, hỗ trợ và khuyến khích phát triển dành cho doanh nghiệp hoạt động trong lĩnh vực này, từ hỗ trợ tài chính, hạ tầng kỹ thuật, tham gia nhiệm vụ khoa học – công nghệ đến cơ chế thử nghiệm có kiểm soát (Sandbox) và chính sách khuyến khích chia sẻ dữ liệu, hợp tác nghiên cứu. Chính phủ sẽ tiếp tục quy định chi tiết về cơ chế, điều kiện và quy trình triển khai nhằm bảo đảm các chính sách hỗ trợ được thực thi hiệu quả, minh bạch và khả thi trên thực tế. Do đó, chúng

tôi khuyến nghị các doanh nghiệp chủ động nghiên cứu, cập nhật kịp thời các quy định pháp luật và xu hướng phát triển trong lĩnh vực AI, đồng thời tích cực tận dụng hiệu quả các cơ chế ưu đãi, hỗ trợ của Nhà nước.

Trong trường hợp Quý Khách hàng và bạn đọc có mong muốn tìm hiểu thêm và tư vấn liên quan đến các cơ chế ưu đãi, hỗ trợ và các yêu cầu tuân thủ liên quan đến hoạt động AI, Văn phòng luật sư NHQuang&Cộng sự sẵn sàng giải đáp, cung cấp các ý kiến pháp lý liên quan tới Quý Khách hàng và bạn đọc.

Lưu ý:

Bài viết này chỉ nhằm mục đích cung cấp các thông tin chung và không nhằm cung cấp bất kỳ ý kiến tư vấn pháp lý cho bất kỳ trường hợp cụ thể nào.

Các quy định pháp luật được dẫn chiếu trong nội dung bài viết có hiệu lực vào thời điểm đăng tải bài viết nhưng có thể đã hết hiệu lực tại thời điểm Quý Khách hàng tiếp cận bài viết này.

Tìm hiểu thêm về NHQuang tại:

